

Besöksrapport Södra Skånska regementet P7 2025-11-05

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspliktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som Pliktrådet fick vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntras andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden.

Pliktrådets besökare:

William Wennman

Jonathan Gahns Nordahl

Pliktrådets överblicksbild av P7

Följande avsnitt ämnar att ge en omedelbar överblicksbild över de intryck Pliktrådet fått under förbandsbesöket. Vid behov av djupare inläsning i ett särskilt område hänvisar vi till resterande avsnitt där de hanteras i större detalj. Efter att ha läst denna överblick bör du dock veta kärnan i de observationer som gjorts under besöket.

Information om förbandet

Södra Skånska regementet P7 som garnison ansvarar över en grundutbildningsbataljon samt en anställd bataljon med stort antal anställda soldater och ansvarar över idag över de stående förbanden som är placerade i Lettland tillsammans med NATO. garnisonen har även en logistik enhet, försvarshälsa samt en garnissionsenhet.

Grundutbildnings bataljon består av tre stycken kompanier,
Fjärde kompaniet utbildar mot spaning, brigadledning, brigadsamband samt stab och tross.
Sjätte kompaniet utbildar mot pansar skytte samt stab och tross.
Sjunde kompaniet utbildar mot stridsvagn samt stab och tross.

Förbandets förbättringspunkter och åtgärder

- Utveckla utbildningen och kunskapen hos förtroendevalda, samt upprätta en fungerande struktur med aktivt ansvarigt befäl för NVK.
 - Använd de förtroendevalda på förbandet idag för att se över hur utbildningen kan utvecklas.
- Öka kommunikationen och tydlighet på förbandet.
 - Mycket av de brister som uppmärksammas på förbandet upplevs grundas i kommunikation.
- Säkerställ att värnpliktiga på förbandet alltid nyttjas på ett rättssäkert sätt med tydlig syftesförankring.

Förbandets utmärkelser

- Fortsätt bedriva ett gott samarbete med förbandets soldathem.
- Fortsätt att ligga i framkant i Försvarsmakten med de fys lokaler som erbjuds.

Innehåll

Pliktrådets överblicksbild av P7	2
Arbetsmiljö och säkerhet	3
Materiel och personlig utrustning	4
Boendemiljö och vistelseutrymmen	5
Försvårshälsan	5
Fysisk belastning och psykisk hälsa	5
Attityder och jargong	5
Värnpliktigas rättigheter och skyldigheter	6
Meningsfull utbildning	6
Rättstjänst	6
Information och mönstring	6
Medinflytande	7
Fritid	7
Resor	8
Soldathem	8

Arbetsmiljö och säkerhet

Kunskapen kring avvikelserapportering hos de värnpliktiga på förbandet upplevs bristande samt att det upplevs som att avvikelser sker när skadan eller olyckan redan skett. Pliktrådet uppmanar att se över vilken kunskap kopplat till att rapportera iakttagelser eller olyckor som finns hos de värnpliktiga samt att se över utbildningsmoment inom ämnet. Värnpliktiga upplever även att de rutiner som finns kring skadeanmälan upplevs bristande. Det viktiga där är att plutoncheferna säkerställer att skadeanmälan sker samt att den värnpliktiga får återkoppling genom processen.

Hanteringen av hälsovådliga kemikalier, specifikt CLP anses delvis god, värnpliktiga tilldelas skyddshandskar vid vapenvård samt att de upplever att det används. Pliktrådet noterar även att förbandet jobbar med att renovera och rusta upp vapenvårdslokalerna för att säkerställa en god arbetsmiljö under vapenvård. Det noteras att värnpliktiga har nyttjat sina liggunderlag vid vapenvård vilket pliktrådet uppmanar till att sluta göra då den materielen inte skall smutsas ned av hälsovådliga kemikalier.

En mens/mens i fält utbildning har genomförts för både 15 månaders samt 10 månaders kvinnliga värnpliktiga. Pliktrådet uppmanar att förbandet även utbildar ämnet för värnpliktiga män och specifikt värnpliktiga chefer för att få djupare förståelse för de olika förutsättningar värnpliktiga behöver i olika scenarion.

Maten som serveras i restaurangen på förbandet upplevs god av de värnpliktiga. Men det efterfrågas större variation vid utskick i form av isolerad mat i fält. Förbandet hade vid tiden för besöket inte genomfört matråd men enligt Pliktrådets uppfattning skall det upprättas.

Materiel och personlig utrustning

Värnpliktiga på förbandet blir tilldelade nya kroppsskydd där värnpliktiga kvinnor tilldelas KRS 23D och män KRS 22. KRS 23D upplevs skava på höfter och axlar, någonting förbandet bör se till att avvikelserapporteras för att ge Försvarsmakten centralt statistiskt underlag vid framtida anskaffning av personlig utrustning.

Värnpliktiga på förbandet har fortsatt blivit tilldelade HellyHansen regnstället som tidigare köpts in som substitut då det funnits brister i antal regnställ 90. De värnpliktiga upplever att HellyHansen regnstället inte är funktionsdugligt för militärtjänstgöring och går lätt sönder samt ej bibehåller den vattentäta förmågan efter användning. De blir även tilldelade den nya hjälmen som beskrivs som mycket uppskattad och ändamålsenlig. Det lyfts även att Försvarsmaktens inköpta träningskläder från Trimtex upplevs väldigt små i storlekarna, framför allt de tilldelade shortsens som är opassande korta.

Värnpliktiga får ut 7st par underkläder vilket inte följer de centrala styrningarna på 9st tilldelade, det är någonting förbandet bör se över så att värnpliktiga får rätt antal tilldelad utrustning.

Värnpliktiga har inte tillgång till ett underklädesbidrag vilket Pliktrådet uppmanar förbandet till att införa då de underkläder som Försvarsmakten tilldelar värnpliktiga kvinnor i många fall idag inte håller standarden för militär tjänstgöring.

Mensprodukterna som tilldelas värnpliktiga kvinnor upplevs som otillräckliga där det efterfrågas ett större utbud av storlekar och modeller. Pliktrådet uppmanade förbandets huvud NVK att ta fram ett underlag på vilka produkter som behövs för att det ska finnas adekvata alternativ samt att förbandet jobbar med att införa de persedlar som efterfrågas av de kvinnliga värnpliktiga.

Försvarshälsan trycker på att de kängor som tilldelas värnpliktiga fungerar bra vid lättare fysisk tjänstgöring men att de är alldeles för mjuka vid tyngre fysisk belastning. Vid problematik kring kängor börjar försvarshälsan med att dela ut andra typer av sulor om det inte fungerar skrivs ett intyg så att den värnpliktige ges möjlighet till att byta modell på kängan.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

Värnpliktigas vistelseutrymmen på förbandet upplevs som goda och det sker ett kontinuerligt arbete med renovering och upprustning i de lokaler som de huserar i. Värnpliktiga har även tillgång att nyttja sjuklogement vid sjukdom, värnpliktiga upplever att det finns en tillräcklig mängd. Våutrymmen som är nyligen renoverade håller en hög standard och värnpliktiga har privata duschutrymmen. Särskilt utmärkande är träningslokalerna på förbandet som är av hög standard med stora välutrustade gym lokaler samt idrottshall för annan idrottsverksamhet.

Försvarshälsan

Under mötet med förtroendevalda lyfte Pliktrådet frågan om värnpliktiga upplever motstånd till att uppsöka hälso- och sjukvård eller nekats vård, någonting som inte har förekommit på förbandet. Pliktrådet upplever att det finns en bra kultur där öppen dialog mellan befäl och värnpliktig kopplat till begränsningar vid sjukdom eller skada.

Men det finns tendenser till en rädsla bland värnpliktiga att uppsökandet av vård hos försvarshälsan kan leda till avrustning, en kultur som upplevs skapats bland värnpliktiga. Pliktrådet uppmanar förbandet till att se över dialogen och förhållningsättet till försvarshälsan bland värnpliktiga och trycka på att de skador som kan uppstå av att inte söka professionell hjälp är en större riskfaktor för avrustning.

Pliktrådet fick uppfattningen vid mötet med försvarshälsan att deras personella resurser är goda samt att de kommer att tillträda en tredje läkare efter årsskiftet. Försvarshälsan beskriver att de har ett mycket gott samarbete med förbandets militära personal och de värnpliktigas plutonchefer. Väntetiden hos försvarshälsan tenderar till att ligga runt en till två dagar efter att en värnpliktig uppsökt stöd från dem. Försvarshälsan har möjlighet att genomföra järnbristprov på kvinnliga värnpliktiga som visar på symptom av järnbrist, exempelvis onormal trötthet. Pliktrådet efterfrågade de vanligaste anledningarna till att just värnpliktiga besöker dem där det bland annat uppkommer mycket infektioner vilket de motverkar med att erbjuda olika vacciner i förbyggande syfte. På den psykiska sidan tenderar det till att vara problematik kopplat till sådant som inte uppkom under mönstringen hos Plikt- och provningsverket.

Fysisk belastning och psykisk hälsa

Plutonbefälsleverna upplever att de fått god information kopplat till den fysiska belastningstrappan samt att den efterlevts under deras utbildning. Pliktrådet noterar dock att det inte efterlevts lika väl över hela förbandet och uppmanar att den efterlevs och informeras till övriga likt plutonbefälsleverna. Ett exempel är gruppbefälsutbildningen på spaningsplutonen där belastningen tidigt ökade med mycket utrustning och genererade mycket belastningsproblematik. Under 2025 har utbildningsinsatser kopplat till inryckningsstress och psykisk belastning genomförts på delar av förbandet, dock inte enhetligt över samtliga kompanier. Plutonbefäls- och gruppbefälsinryck har erhållit utbildning med fokus på stress- och prestationspsykologi. Sjukvårdsplutonen har som första värnpliktiga i Sverige genomgått Operational Resilience Training (ORT). Inför inryck 2026 planeras motsvarande ORT utbildning för plutonbefälsinryck, med ambition att även inkludera gruppbefälsinryck. För soldatinryck bedöms samma tidsuttag inte vara möjligt, men andra insatser kopplat till stresshantering är planerade.

Attityder och jargong

Samtliga värnpliktiga på förbandet har blivit utbildade i Försvarmaktens värdegrund men under mötet med förtroendevalda lyfte de att den inte alltid efterlevs. De lyfter att det kan förekomma olika typer av kommentarer men när det lyfts så tas det på allvar och hanteras.

Utöver det så upplevs jargongen generellt sett god både mellan värnpliktiga och värnpliktiga – befäl. Det finns enstaka befäl som upplevs som osympatiska men de förtroendevalda beskriver det som ett individproblem och inte ett kulturproblem.

Värnpliktigas rättigheter och skyldigheter

Värnpliktiga på sjukvårdsskolan upplever att det delats ut kollektiva bestraffningar där materiell har kvarglömts på annan plats och resterande behövt stå i plankan i väntan på att det åtgärdats. Det lyftes även exempel på uppgifter som värnpliktiga inte känner är kopplat eller syftesförankrat mot deras utbildning mot krigsförbanden. Ett exempel är när värnpliktiga städat spolhallen efter att vårdat sina fordon, därefter har anställda kommit och vårdat sina fordon och värnpliktiga får städa även efter dem. Pliktrådet uppmanar förbandet till att säkerställa att värnpliktiga utbildas och nyttjas på ett sätt som följer de lagar och förordningar som styr pliktad personal samt att värna om pliktlagens legitimitet.

Värnpliktigas juridiska rättigheter och skyldigheter har utbildats till samtliga värnpliktiga men det är tydligt att det finns ett stort behov i repetitionsutbildning inom ämnet.

Meningsfull utbildning

Under besöket meddelades problematik med PEDARS systemet på kasern för värnpliktiga och diskuterades även med övriga på förbandet. Det upplevs som att rutiner för systemet inte är införstått av samtliga parter och bör ses över så att värnpliktiga har möjlighet till att beställa de persedlar de behöver.

Värnpliktiga lyfter att delar av PB eleverna inte haft meningsfull tjänst efter att ha flyttats ut till respektive utbildningskompani. Att PB elever hamnar i kläm i utbildningen är någonting som förekommer även på andra förband och där måste det säkerställas att samtliga värnpliktiga får en meningsfull utbildning under hela sitt utbildningsår.

Rättstjänst

Förbandet har ett rutinerat rättsbefäl som jobbar 100% med rättsligt arbete på förbandet, förbandets rättsbefäl har längre erfarenhet inom ämnet.

Vid mötet med värnpliktiga ställdes frågan om de vet vad en disciplinmälan är för någonting samt om de har vetskapen kring upprättandet av en disciplinmälan. Pliktrådet uppmanar förbandet att se över den informationen under utbildning av värnpliktigas juridiska rättigheter och skyldigheter.

Information och mönstring

De förtroendevalda på förbandet trycker på att informationsöverspridningen på förbandet i många fall är otillräcklig. Detta noterade även Pliktrådet under besöket då informationen om mötet med de förtroendevalda inte nått fram till deltagarna i tid. Informationsöverspridning på förbandet bör förbättras så att de värnpliktiga framför allt har möjlighet att innan möten inom ramen för respektive förtroendeuppdrag ges möjlighet till planering.

Kopplat till mönstringen och den befattningen som de värnpliktiga har idag var det framför allt en stor andel av PB elever som behövt byta befattningar. Någonting som Pliktrådet har förståelse att det kan förekomma men trycker på att jobba mot dessa företeelser i allra största mån samt vid byte av befattning säkerställa att den informationen ges till den berörde.

Inför inrycket för plutonbefälseleverna genomfördes en fysisk informationsträff på förbandet där värnpliktiga även hade möjlighet till att plocka ut kängor inför inryck för att ges möjlighet till att marschträna och gå in kängorna. Informationsträffen upplevdes av de värnpliktiga som givande. Övriga värnpliktiga på förbandet gavs inte möjligheten till en fysisk informationsträff på grund av att plikt och provningsverket beslutat om att inte längre stå för resorna till och från förbandet, de värnpliktiga fick ut digital information inför inrycket på förbandet.

Pliktrådet tar med sig den positiva upplevelsen av den fysiska informationsträffen och jobbar för att förbandet ska få framtida möjligheter till att genomföra det fysiskt.

Medinflytande

Medinflytandestrukturen på förbandet fungerar delvis men har vid tillfällen bortprioriterats på grund av "tidsbrist" någonting som Pliktrådet starkt uppmanar förbandet att säkerställa ej repeteras.

Finns även tillfällen där plutonens timme har blivit reducerad i tid ned till en kvart vilket inte ger medinflytandet utrymme det behöver i verksamheten, där gäller det att verksamheten planeras så att en timme innan varje tjänstefri period avsätts för medinflytande i plutons ram.

Kompani- och förbandsnämnd upplevs fungera bättre inom ramen för medinflytandestrukturen.

Förtroendepersoner har blivit utbildade i sitt förtroendeuppdrag men anser att det finns oklarheter i vad uppdraget innebär i praktiken. Pliktrådet uppmanar förbandet till att nyttja förtroendepersonerna på förbandet för att ge tips och råd i hur rollen kan tydliggöras samt utveckling av utbildningen.

Skyddsassistenterna har även de fått utbildning i sitt förtroendeuppdrag, men känner att utbildningen behöver förbättras för att klargöra mer vad man gör i praktiken och ge mer konkret utbildning i form av casearbeten. Pliktrådet uppmanar även där att nyttja skyddsassistenterna i utvecklingen av den utbildning som delges.

Utöver det så känner inte skyddsassistenterna sig inkluderade i det systematiska arbetsmiljöarbetet och de påpekar att det krockar mycket när de har utbildning med GSS-K soldater som instruktörer. Pliktrådet uppmanar förbandet till att se till att skyddsassistenterna medverkar som referens i riskanalys inför större övningar samt medverkar under förbandets AMK och skyddsronder.

NVK funktionen upplevs inte fungera på förbandet, representanterna har inte fått någon utbildning i vad rollen innebär vilket måste ses över och åtgärdas. NVK på förbandet saknar schema för mötestillfällen samt att den ansvarige över forumet som även är representant i "nätverk anställda kvinnor" upplevs varit frånvarande och ny ansvarig över NVK bör ta över rollen. NVK funktionen måste ses över ordentligt och struktur samt planering måste falla på plats för att de värnpliktiga kvinnorna ska kunna ha ett fungerande forum i framtiden.

Fritid

Tilldelningen av stomschema där värnpliktiga kan få en övergripande bild över kommande ledigheter upplevs delas ut till de värnpliktiga i tid och med en god översyn för att möjliggöra planering av ledighet. Tilldelningen av veckoschema upplevs mer bristande i många fall där är det

viktigaste är att förbundet säkerställer att värnpliktiga har vetskap om tjänstens start samt slut för att kunna planera sin tjänstefria tid på förbundet.

Det har även förekommit oklarheter kring tjänstens slut samt att "höger- vänster om" (HVO) har delats ut men värnpliktiga inte har fått lämna området. Om inte anledningen till att ej få lämna området är inom ramen för förordningen (1995:694) om ledighet och fritid för totalförsvarspliktiga och det framkommer med ett tydligt syfte är det en direkt otillåten frihetsinskränkning. Pliktrådet trycker på att förbundet säkerställer tydlighet kring tjänstens slut samt följer förordningen med tydlig syftesförankring.

Resor

Resorna till och från förbundet upplevs som bra men det efterfrågas tydligare rutiner kring vad som gäller angående resa till nära anhörig. Pliktrådet upplever att frågan adresseras inom förtroendesparet på förbundet och att det kommer att ges mer tydlighet kopplat till tillvägagångssätt för att tilldelas resor till anhöriga på annan ort en folkbokförd bostad.

Soldathem

Soldathemmet på regementet är välutrustat med goda möjligheter till aktiviteter men även en plats som bjuder in till återhämtning och avkoppling. Något som särskilt utmärker soldathemmet är den fantastiskt drivna och engagerade soldathemsföreståndaren, direkt vid första mötet skapar han en trygg samtalsmiljö och ett öppet klimat. Soldathemmet arrangerar frekvent aktiviteter under värnpliktigas lediga kvällar där bland annat olika aktörer och människor kommer och föreläser. Föreståndaren jobbar även aktivt med närvaro i fält för att kunna vid ledig tid under övningar bistå med lite gott att äta eller dricka eller bara någon att snacka av sig lite med vilket pliktrådet ser som väldigt positivt.

Förutsättningen för soldathemmets goda närvaro hos de värnpliktiga och aktiva engagemang grundar sig i ett gott samarbete med förbundet. Pliktrådet vill lyfta det samarbetet och uppmanar andra förband att sträva efter att skapa samma transparens mellan verksamheterna. Soldathemmet är även tillgängligt för de värnpliktiga samtliga dagar under veckan då det är benäget innanför regementets grindar.

Avslutning

Mycket av problematiken upplevs vara grundad i kommunikation, Pliktrådet uppmanar förbundet till att se över hur kommunikation mellan både värnpliktiga och förbandets olika delar samt befäl/instruktörer ser ut idag och om det finns lösningar på en förbättring.

Slutligen vill Pliktrådet tacka de förtroendevalda på P7 för god dialog och ett trevligt bemötande. Pliktrådet vill även tacka övriga aktörer på förbundet för konstruktiv dialog och ett gott bemötande.

William Wennman, förbandsansvarig P7
070 848 65 91
William.wennman@pliktradet.se